

Λαμπρή επέτειος αντίστασης και εθελουσίας

(8-9 Νοεμβρίου 1866)

Το Αρκάδι εμπνέει και καθοδηγεί

Νικολάου Γ. Ξεζάκη

Ομότιμου Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών

Γ' Αντιπροέδρου του Φ.Σ. ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Στην ιστορική πορεία του ελληνικού Έθνους εξέχουσα θέση κατέχει το θαυμαστό και επικό γεγονός του ολοκαυτώματος της Ιεράς Μονής Αρκαδίου. Η περιώνυμη και ιστορική αυτή Μονή ορίσθηκε ως το επαναστατικό κέντρο, η Έδρα της τοπικής επαναστατικής επιτροπής της περιοχής του Ρεθύμνου, κατά την Κρητική Επανάσταση (1866-1869), της οποίας η σημαία έφερε τον τίτλο: «Ένωσις ή θάνατος».

Οι ημερομηνίες της 8^{ης} και 9^{ης} Νοεμβρίου 1866 είναι χαραγμένες ανεξίτηλα στην ιστορική πορεία της Ιεράς Μονής και της Κρητικής Επανάστασης. Οι ηρωικοί αγωνιστές και υπερασπιστές του Αρκαδίου, οι γενναίοι και υπερήφανοι Κρητικοί, με τον τολμηρό εθελοντή ανθυπολοχαγό Ιωάννη Δημακόπουλο, από τη Βυτίνα της Αρκαδίας, Φρούραρχο της Ιεράς Μονής, με ανδρεία και αποφασιστικότητα, αντιστάθηκαν σθεναρά, την 8^η Νοεμβρίου, στις λυσσαλές επιθέσεις των Τούρκων, με αποκορύφωμα την ανατίναξη της πυριτιδαποθήκης, την 9^η Νοεμβρίου. Υπερασπίστηκαν την τιμή και την υπόληψη της ελληνικής ψυχής, το πολύτιμο αγαθό της ελευθερίας, απορρίπτοντας την πρόταση των κατακτητών για παράδοση, παρά τη συντριπτική διαφορά των πολεμικών τους δυνατοτήτων. Την απάντηση έδωσε η φωνή της ελληνικής ιστορίας, με το «μολών λαβέ» του Λεωνίδα στις Θερμοπύλες (480 π.Χ.), « τὸ δὲ τὴν πόλιν σοι δοῦναι οὔτ' ἔμὸν ἔστι οὔτ' ἄλλου τῶν κατοικούντων ἐν ταύτῃ. Κοινῇ γὰρ γνώμῃ πάντες αὐτοπροαιρέτως ἀποθανοῦμεν καὶ οὐ φεισόμεθα τῆς ζωῆς ἡμῶν» της φωνής ολόκληρης της Ρωμισούνης, κατά την άλωση της Βασιλεύουσας από το στόμα του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου ΙΑ' του Παλαιολόγου (1453). Το Κούγκι (1803) πρόσφερε τη σκυτάλη στην αρκαδική εθελουσία.

Το ολοκαύτωμα της ιστορικής Μονής του Αρκαδίου, ο λαμπρός φάρος της ελευθερίας, το διαχρονικό Πανεπιστήμιο της αντίστασης, του ηρωισμού και της τιμής, το ιερό προσκύνημα κάθε ελληνικής ψυχής και κάθε πολιτισμένου ανθρώπου, αποτελεί την κορυφαία πράξη του απελευθερωτικού αγώνα της Κρήτης (1866-1869), που είχε απώτερο σκοπό την ένωσή της με τη μητέρα Ελλάδα, η οποία, τελικά, πραγματοποιήθηκε την 1^η Δεκεμβρίου 1913.

Με βαθιά συγκίνηση και υπερηφάνεια γιορτάζουμε και φέτος το ένδοξο γεγονός του ολοκαυτώματος. Έχουν περάσει 156 χρόνια από τότε και όμως η μνήμη παραμένει έντονη και ανεξίτηλη στις ψυχές μας. Άσβεστη και ακατάπαυστη διατηρείται και θα διατηρείται για πάντα η φλόγα της εθελουσίας, του συμβόλου της αντίστασης και του ηρωισμού των υπερασπιστών και μαρτύρων της Ιεράς Μονής, με πολυποίκιλα ευεργετικά διδάγματα και ζωογόνα μηνύματα. Μηνύματα ελευθερίας, αυταπάρνησης, αυτοθυσίας, ηρωισμού, αξιοπρέπειας, υπερηφάνειας, δικαιοσύνης, πίστης στον Θεό και αγάπης προς την Πατρίδα, υπεράσπισης των ιερών και των οσίων.

Το καταπληκτικό και θαυμαστό αυτό γεγονός, που έλαβε χώρα στα άγια και αιματοβαμμένα χώματα της Ιεράς Μονής Αρκαδίου συγκλονίζει και διδάσκει· υπενθυμίζει, στους δύσκολους και χαλεπούς καιρούς που ζούμε, το μεγαλείο της ελληνικής ψυχής και μας εμπνέει με αγωνιστικό φρόνημα και ομοψυχία, αρετή και τόλμη, πίστη και ελπίδα στον Θεό, προκειμένου να είμεθα σε ετοιμότητα, για την αντιμετώπιση κάθε εχθρικής επιβουλής.

Η απότιση φόρου τιμής, σεβασμού και ευγνωμοσύνης προς τους ηρωικούς αγωνιστές και μάρτυρες της ελευθερίας, κατά την Κρητική Επανάσταση 1866-1869, αλλά και σε όλους τους απελευθερωτικούς μας πολέμους, αποτελεί ιερό μας καθήκον, δείχνοντας ότι δεν έχουμε λησμονήσει την ηρωική πολύτιμη προσφορά τους και είμεθα ευγνώμονες. «Τιμή σ' εκείνους όπου στη ζωή των όρισαν να φυλάγουν θερμοπύλες, ποτέ από το χρέος μη κινούντες» (Κ. Καβάφης).

Αναμφίβολα είναι θαυμαστό και ευλογημένο να κληρονομούμε αξίες διαχρονικές και ακατάλυτες, δύσκολο αλλά και υπέροχο να τις βιώνουμε, πολύτιμο και ευεργετικό να τις κληροδοτούμε στις επόμενες γενεές.